

Sabir Şirvan

**Ellər, məni
unutmayın**

(şeirlər və poema)

“Təfəkkür”

Bakı - 2011

Redaktor: Yusif Dirili
şair-publisist

Ön söz: Nəriman Mahmud
yazıçı, AYB-nin üzvü

Bədii redaktor: Malik Əhmədoğlu
şair, AYB-nin üzvü

Rəyçi: Tariyel Abbaslı
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Sabir Şirvan (Zalov Sabir Əvəz oğlu). “Ellər, məni unutmayın” (şeirlər və poema). - Bakı, “Təfəkkür”, 2011. - 88 s.

“Ellər, məni unutmayın” istedadlı şair Sabir Şirvanın oxucularla dördüncü görüşüdür. Şairin növbəti şeirlər toplusunda əsas yeri doğulduğu ana yurd və onunla bağlı nostalgiya təşkil edir. Müəllifin bu kitabına birinci Qarabağ müharibəsi ilə bağlı yazdığı yeni poeması da daxil edilmişdir. Kitabın başlıca mövzuları sırasında vətənpərvərlik, yurd həsrəti, doğma torpağa qovuşmaq istəyi, sevgi hissləri yer tutub.

İnanırıq ki, sevilən şair Sabir Şirvanın növbəti qələm məhsulları da poeziyasevərlər tərəfindən həmişəki kimi rəğbətlə qarşılanacaqdır.

SABİRDƏN ŞİRVANA GEDƏN YOL

(Ön söz)

Zalov Sabir Əvəz oğlunu lap çoxdan, hələ uşaqlıq illərindən tanıyıram. Bir yerdə böyüməsək də, birlikdə olduğumuz vaxtlar da az olmayıb. Fikirsiz-qayğısız ke-çən uşaqlıq illərinin müəyyən hissəsini elə müəyyən vaxtlarda bir yerdə keçirmişik. Təbii ki, həmin zaman kəsiyində tanışlığımız, bir-birimizə münasibətimiz adi uşaq tanışlığı, uşaq münasibəti səviyyəsindən o yana adlamırdı. Amma zaman keçdikcə, illər ötdükcə münasibətlərimiz də başqalaşdı, özümü tanıdıqca, dərk etdikcə Sabiri daha yaxşı, həm də tamam fərqli anlamda tanımağa başladım. Və tanıdıqca hiss etdim ki, sən demə hələ lap uşaqlıqdan, məktəb illərindən iç dünyasında poeziyaya, şeirə, sənətə, saza, sözə qarşı tükənməz coşqu, böyük məhəbbət daşıyır, sayğı-duyğu gəzdirirmiş.

Əslində, başqa cür ola da bilməzdi. Yəni enerji heçdən yaranmadığı kimi, Sabirin indiyə qədər yazıb yaratdıqları da bakirəlikdən doğulmayıb. Enerji heç yerə itmədiyi, bir şəkildən digərinə keçdiyi kimi, Sabirin içində daşdığı hisslər, duyğular da heç yerə itməyib, poeziyaya, poetik ifadələrə çevrilərək ağ kağıza köçüb. Torpağa atılan toxum cücərib böyüdüyü, cücərtləri yerin alt qatından üst qatına çıxaraq boy atdığı, bar-bəhrə verdiyi kimi, Sabirin öz daxili dünyasında bəsləyib cilaladığı poetik duyğular da çalxalanıb, şaxələnib, arılanıb-durulanaraq söz xiridarlarının, poeziyasevərlərin ixtiyarına verilib. Fəqət ağacın rişələri torpaqda qaldığı, ondan güc alaraq bəhrə verməkdə davam etdiyi, yaxud, atmosferdə elektrik boşalması ildırımın müşayiət olunduğu kimi, Sabirin yükü vaxtaşırı boşalaraq eyni effekti versə də, bu poetik yük, duyğu yükü heç vaxt tükənmir.

Əlbəttə, indi Sabir və onun yaradıcılığı barədə nəşə yazmaq bəlkə də artıq olardı. Çünki indiyə qədər onun “Gördübaba” və “Səs salma, əsən külək” adlı iki şeir kitabı, bundan əlavə respublikanın bir sıra mətbu orqanlarında, almanaxlarda xeyli şeirləri işıq üzü görüb. Bu səbəbdən oxucunun artıq Sabir yaradıcılığına dəyər verdiyinə inanıram. Və ona da əminəm ki, Zalov Sabirdən Sabir Şirvana qədər olan məsafəni yorulmadan, qətiyyətlə addımlayan, bu yolda uğurlar qazanan şairin 50 illik yubileyi ərəfəsində işıq üzü görməyə tələsən bu kitaba - “Ellər, məni unutmayın” kitabına da oxucular eyni ma-raqla yanaşacaq, dəyər verəcəklər. Bu baxımdan dəyərli dostumuzun yeni kitabının ilk oxucusu kimi mən də qısa şəkildə fikir söyləməyi özümə borc bilirəm...

Sabir Şirvan öz şeirlərində son illər ümumi evimizdə - Yer kürəsində baş verən kataklizmləri, sayı getdikcə artan təbii fəlakətləri, ümumiyyətlə bəşəriyyətin mövcudluğu üçün yaranan potensial təhlükəni məhz bu dəyərlərdə yaratdığımız çətin nəticəsi kimi xarakterizə edir. Şairin özünün təbirincə desək, o, “dünya boyda dünyanı daxilində daşıyır”. Bu baxımdan dörd bölmədən ibarət “Ellər, məni unutmayın” kitabının “Sənin üçün darıxmışam” adlı ilk bölməsində yer alan “Dünyagir”, “Məzarıstanda”, “Özü üçün yaşayan” və s. sərlövhəli şeirlərində onun hamını insana, insanlığa, mənəviyyətə, əxlaqa, bütövlükdə bəşəri dəyərlər sisteminə, insanlıq adına ləkə gətirən əməllərdən çəkinməyə çağırması təsadüfi deyil.

Kitabın “Sevdim” adlı ikinci bölməsində şair məhəbbətin, sevginin ülvyyətinə çox böyük ustalıqla tərən-nüm edir. O məhəbbət ki, mütəfəkkirlər haqlı olaraq onu həyatın musiqisi adlandırıblar. Yeri gəlmişkən, elə poeziyanın özü də sözlərin musiqisidir. Mübaligəyə yol vermədən Amerika yazıçısı Marqaret Fullerin bu fikirlərini S.Şirvanın poeziyasına da aid etmək olar. Bu baxımdan

kitabın “Sizin üçün” bölməsində yer alan ithaf şeirləri də orijinal və məziyyətlidir. Ümumiyyətlə, şair lirik şeirlərində həyatı bədii, məcazi surətdə, dərindən əks etdirməyə, həyat üçün tipik həyəcanlar verməyə, onu ictimai ideallar baxımından tərənnüm etməyə çalışır. Və elə buna görə də yaradıcılığı tərbiyəvi əhəmiyyətə malikdir.

Kitab “Qarabağ şikəstəsi” poeması ilə sonuclanır. Poemanın qəhrəmanı olan Mirələmin prototipi birinci Qarabağ müharibəsində şərəfli döyüş yolu keçən, misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərən, ölkəmizin ərazi bütövlüyü na-minə canını əsirgəməyən və camaat arasında daha çox Mirələm kimi tanınan Sahib İslam oğlu Quliyevdir.

Qeyd edək ki, insanı inkişaf prosesində hərtərəfli təsvir etməsi, çoxşaxəli surətlər sistemi yaradaraq bədii ədəbiyyata bu və ya başqa dövrün idealını ətraflı ifadə etmək imkanı verir. S.Şirvan “Qarabağ şikəstəsi”ndə bu imkandan məharətlə istifadə edib. Poemada qəhrəmanın hərəkət və həyəcanları, onun iştirak etdiyi hadisələr təsvir olunmaqla bərabər, lirik əsərlərdəki kimi, həyat hadisələrinin şairdə doğurduğu hiss və duyğular da ifadə olunur. Şairin bu hiss və duyğuları əsas süjetlə bağlı olan lirik haşiyələr vasitəsilə ifadələnir.

İndi isə şair dostumuzun yarım əsrlik yubileyini qutlayır və bu ərəfədə yeni kitabının işıq üzü görməsi münasibətilə təbrik edir, yaradıcılıq uğurları arzulayır, oxuculara isə bu kitabı oxumağı məsləhət görürəm. Çünki necə deyərlər, sözün yarısı onu deyənə, yarısı da qulaq asana məxsusdur.

Nəriman

Mahmud

Yazıçı-publisist,

Azərbaycan

Yazıçılar Birliyinin

üzvü

Ağ göyərçin

*Bir ağ göyərçin sahibindən qaçıb
çöl göyərçinlərinə qovuşmuşdur.*

Ağ don sənə qəfəsmi?
Din görək ağ göyərçin.
Bu qaçış bir həvəsmi?
Döndərək ağ göyərçin.

Qismətə, bəxtə susan,
Gəlməzdin yola asan.
İşlətdi bir vaxt insan,
Min kələk ağ göyərçin.

Hüsnün bir yaraşıqdır,
Məramın barışıqdır,
Dünya ki, qarışıqdır,
Sülh gərək ağ göyərçin.

Xoş günə say verilmir,
Yaz ötür, yay verilmir.
Azadlıq pay verilmir,
Göndərək ağ göyərçin.

Dönübsə çöl yaddaşın,
Köləlik çəkməz başın.
Dəstəyə qayıdışın,
Mübarək ağ göyərçin.

Bir şeir məclisində

Sanma bu qərəz idi,
Özün bəyənən şair.
El gözü tərəzidi,
Özün bəyənən şair.

Bir şeir söyləyirsən,
Məclis başlanan kimi,
Davranırsan şerindən,
Bir az xoşlanan kimi.

Qapıb səs ucaldanı,
Bülbül kimi ötürsən.
Şad olarıq məclisə,
Bir yüngüllük gətirsən.

Mənasız söz dərd kimi,
Qulaqlara cəfadır.
Söz üçün xəstələrə,
Yaxşı şeir şəfadır.

Hər kəsin öz marağı,
Hərə bir cür xəstədi.
Sənə dikilmiş gözlər,
Səndən əlac istədi.

Fəqət, sənin əncamın,
Deyil xəstəyə çara.
Söz eşitmək istəyən,
Ürəyə vürdun yara.

Şeir gərək qəblərə,
Yol tapa addım-addım.
Bu duyğusuz şeiri
Silib gözdən-könüldən,
Uzaq bir yerə atdım.

Şair qəlbi şeirlər
Bişirən odlu kürə.
Söz gərəkdir zövq verə,
Söz gərək düşündürə.

Ucalır səsin, zildən,
Əsə-əsə deyirsən.
Gah da düşərək bəmə,
Birnəfəsə deyirsən.

Dinləyib zay şerini,
Necə təlx olur ovqat.
Yaman təngə gəlirik,
Misra boş, fikir boyat.

Şerinə tərif dedin,
Hələ bu azmış kimi.
Xiridarlar önündə,
Yolunu azmış kimi.

Deyirsən belə şeir,
Hər zaman düşməz ələ.
- Bu şairlik olmadı,
Özün doğ, özün bələ.

Tükü-tükdən seçənlər,
Qərbində, şərqindədir.
Nə dostların əl çalır,
Nə məclis fərqiindədir.

Sanki bütün baxışlar
Demək istədi birdən.
Bu məclisə gəlmişik,
Bir zövq alağ şeirdən.

Bura biz yığışmadıq,
Kimlərsə hərifləsin.
Bunu ki, sən yazmısan,
Qoy özgə tərifləsin.

Bir kimsə dinməsə də,
Daxilən bir susan yox.
Bu odlu çıxışına,
Sanki qulağ asan yox.

Baxışın qiymət istər,
İndi sözüne sənin.
Nəzərlər tavan gəzir,
Baxmır üzünə sənin.

Burnunu dik tutmusan,
Guya ki, bir dənəsən.
Yekə yeyib özünü,
Saldın nə pis günə sən.

Yaxşı söz zəhmət istər,
Dırnağınla qaz gətir.

Bu qədər tərifdənsə,
Duyğulu söz yaz gətir.

Bu məclis

Keçib əsrlərdən, qərinələrdən,
Səs salan haraydı, haydı bu məclis.
Sənət banisinin arzularını,
Cər çəkib aləmə yaydı bu məclis.

Unutmaz həsrətin Xan Arazında,
Donar qar-qışında, yanar yazında.
Diri dərdlərini türkün sazında,
Kərəmi üstündə saydı bu məclis.

Yaşadar əbədi əzəlliklərin,
Odur təcəssümü gözəlliklərin.
“Gəlir” arxasından yüzilliklərin,
Aşıq Qurbanidən paydı bu məclis.

Dünyagir

Hər kəsin bir taleyi,
Qisməti var dünyada.
Kiminə bu gen həyat,
Kiminə dar dünyada.

Biri hey külüng çalır,
Gündəlik çörək üçün.
Biri sərvət toplayır,
Dar günə gərək üçün.

Dövləti var, özünü,
Qoyur dağın başına.
Yuxarıdan yanaşır,
Dostuna, tanışına.

Ətrafına gəc baxan,
Qazanacaq, nifrəti.
Mehr-məhəbbət İstər,
Bu insan cəmiyyəti.

Yaxın ol, hörmət qazan,
Qonşular arasında.
Adın əbədi qalsın,
Yaxşılar sırasında.

Sənə şərəf gətirməz,
Onun yarım adı.
Qoyma zəlalət çəkə,
Bu torpağın övladı.

Sən eyş-işrət içində.
Onun günü qaradı.
Bəlkə mərhəm baxışın,
Dərdlərinə çaradı?

Bəlkə dara düşübdür,
Kəsilibdir əlacı?

Səndən keçən köməyə,
Bəlkə var ehtiyacı?

Dövrəndə qonşulara,
Düşmən kimi baxırsan.
Qonşusuz yaşamağı,
Dünyada son, axır san.

Dərdini danışmağa,
Qonşunun ən pisin seç.
İnsan gör evində də,
Qonşusuz olmasın heç.

Ayağa düşən istək,
Qalxıb başa tac olur.
Bu gün lüzumsuz olan,
Səhər ehtiyac olur.

Var tapıb qoşuldunsa,
Hərınlar cərgəsinə.
Bu həyatdır əzizim,
Hazır ol zərbəsinə.

Milyonlar sahibisən,
Əl tutmağın mümkündür.
Saysız göydələnlərin,
Çoxu sənın mülküdür.

De hansı istəyinə,
Arzuna çatmamısan?
Evlərin var içində,
Bir dəfə yatmamısan.

Hər tində, hər bucaqda,
Vardı şadlıq sarayın.
Haqqını kəsən olsa,
Ərşə qalxar harayın.

Var-dövlət həsrətində,
Bulunsa da çox insan.
Dünyanın sahibidir,
Gözü-könlü tox insan.

Baş yarar artıq tamah,
Halalı da nəhs elər.
Həyat əbədi deyil.
Sənə yatıb-durmağa,
Bır çarpayı bəs elər.

Xaqanlar öz xalqını,
İllərlə soyub gedib.
Yığdığı xəzinəni,
Axırda qoyub gedib.

Sirdi axirət yolu,
Orda varın da olmaz.
Bircə şey aparmağa,
İqtidarın da olmaz.

Əl çəkib hər nəyin var,
Heyrət ey büt, gedərsən.
Dünyaya lüt gəlmisən,
Dünyadan lüt gedərsən.

Görünərsən

Sonda görünərsən sən necə varsan,
Ağlına aynadır hər kəs özünün.
İstəsən bəla ver, kədərə çulğa,
İstəsən dərdin al gündə yüzünün.

Kədəri ümmandır, sevinci çox az,
Hər tale bir sirdir, üzdən oxunmaz.
Min bəla gəlsə də qurda toxunmaz,
Qadası qoynunda gəzər quzunun.

Sözü zərrəbinlə el gözü seçər,
Hər kəsin donunu boyuna biçər.
Gödəyin könlündən allahlıq keçər,
Ağlı topuğunda olar uzunun

Görüntü

Sən kabinet vurğunu,
Sən vəzifə düşgünü.
Vaxtın yox dinləməyə,
Narazını, küskünü.

Çətində, darda səndən,
Olmayıb kömək alan.
Bərkə-boşa düşəndə,
Verdiyini vədlər yalan.

Əynində şax kostyum,
Norka papaq başında.
Gəlib-gedirsən işə,
Ən bahalı maşında.

Aşağı təbəqədən
Bir kimsəylə yox işin.
Özünü hər adamdan,
Uca tutmaq vərdisin.

Gəzir dildə, ağızda,
Ucuz şöhrətin, adın,
Kimdir səni küt sanan,
Parlaqdı istedadın.

Bölə bilməsən də heç,
İki ulağın arpasın.
Amma tikirsən gündə,
Neçəsinin torbasın.

Silərsən siyahıdan,
Duydunsa çuğul, kimi.
Görünürsən hamıya,
Əbədi məşğul kimi.

Nəfinə, qazancına,
Yoxdu bircə ortağın.
Ən son dəbdə bəzənib,
Bu işsiz iş otağın.

Vəzifə sahibinə,
Sorğu-sual çox olar.

Sənin verdiyin cavab,
Nə hə, nə də yox olar.

Nə hacət, olmasada,
Savadın, elmin dərin.
Görüntü yaratmağa,
Yox mislin, bərabərin.

Dona düşür sifətin,
Qımışan, gülən kimi.
Təsəvvür yaradırsan,
Hər şeyi bilən kimi.

İzaha başlayanda,
Əvvəl özünü öyürsən.
Sonra belə suallar,
Xırda şeydi deyirsən.

Olmaz sərrast cavabın,
Gözə kül ələyirsən.
Xeyli danışıb onu,
Başından ələyirsən.

Bu savadla çəkirsən,
Bir cəhənnəm əzabı.
Pulu yaxşı sayırsan,
Bilməsən də hesabı.

Kabinetə, masaya,
De haqdan butamısan?
Ağır davranışınla,
Vəzifə adamısan.

Çəkmir həvəsin səni,
Zirvələrə çatmağa.
Daha cox meyillisən,
Görüntü yaratmağa.

Gəndən həsəd aparan,
Heyran olanın çoxdu.
Hər cəhətdən öndəsən,
Bircə savadın yoxdu.

Açıqdı elmin yolu,
Müşgülmü varmaq məgər?
Kaş savada olaydı,
Qrimə verdiyin önəm,
Görkəmə olan dəyər.

Heykəl olmaq istəmirəm

Necə varam qalım elə,
Heykəl olmaq istəmirəm.
Lap qızıldan olsa belə,
Heykəl olmaq istəmirəm.

Yer seçilə dağda, dikdə,
Nə görmüsüz heykəllikdə.

Aciz, ucuz şöhrət üçün,

Heykəl olmaq istəmirəm.
Beş-on illik müddət üçün,
Heykəl olmaq istəmirəm.

Azmi məgər bu zamanda
Heykəl olmaq istəyənlər?
Tayfasını bütünlüklə,
Heykəliyə səsləyənlər?

Kim istəyir qoyun olsun,
Alim olsun, “qoyun” olsun,
Siz xeyirli deyin olsun,
Heykəl olmaq istəmirəm.

Uzaq deyil qaldırıcı kranlara gələn əmir,
qaldır, endir.
Uzaq deyil leninlərin boğazına keçən kəndir,
bu nə gündür.

Heykəl olmaq istəmirəm.
Çaşıb qaldım,
can qoyaraq heykəlləşib qəhrəmanlıq,
bu şərəfli ölümdürmü?
Bir vaxt yeri başda olan, heykəllərə zülm edilir,
ədalətli zülümdürmü?

Xalqa xidmət əməldədir, diləkdədir,
Heykəliyə layiqlərin heykəlləri ürəkdədir.

İbrət eylə haradadır, odu sönmüş
Musabəyov, Əzizbəyov.
İzdihamlı yol üstündə daşa dönmüş,
Musabəyov, Əzizbəyov.

Yazılmamış qanundur,
Elin adəti, dəbi.
Bura ibrət yeridir,
Bura həyat məktəbi.

Məzar var ki, mərmərdən,
Yeri baxın başdadır.
Yüz il yaşayıb, amma,
Onun həyat tarixi,
Bir cümləynən daşdadı.

Burda sanki özgə yox,
Hamı dostun, tanışın.
Gələndə ağ gətirib,
Bura hər kəs beş arşın.

Ölkələr fəth edənin,
Beşcə qarış yeri yox.
Ölü adlanır hamı,
Burda bircə diri yox.

Getmir ayrı-seçkilik,
Mənəm-mənəm savaşı.
İgid, əfəl dil tapıb,
Burda yatır yanaşı.

Mən onları anladım,
Dili lal, qulağı kar.
Bu hüznü məkənin,
Bir başqa məqamı var.

Duymaq istəsən təzad,

Bu yerə təşrif buyur.
Məzar var baş daşını,
Hər gün göz yaşı yuyur.

Məzar var günahını,
Yağış da yuya bilmir.
Ölü duyan həsrəti,
Dirilər duya bilmir.

Məzar var dövrəsinə,
Qızıl güllər əkilib.
Məzar var ətrafına,
Daşdan hasar çəkilib.

Gizlədilib həmişə,
Olan dövləti, varı.
Bəlkə el qınağından,
Gizlədilir məzarı.

Gora gələn hər kəsin,
Əzizləri vaydadır.
Lap qəbrin qızıla bük,
Hamıyla bir boydadır.

Nə etdinsə dünyada,
Etmisən bura qədər.
Qəbrə vurulan ziynət,
Daha hədərdi, hədər.

Məzar var hikmətində,
Əriyir dünya qəmi.
Bəzəyi gül-çiçəklər,

Çox sadədi görkəmi.

Di gəl ki, göz önündə,
Çevrilibdir cənnətə.
Uzaq-uzaq ellərdən,
Gəlirlər ziyarətə.

Mərmər qəbrin sahibi,
Quşu gözdən vurmusan.
Üstünə çardağ çəkib,
Məzara ev qurmusan.

Guya yaxşı qorunsun,
Yağan, qardan, yağışdan.
Məgər başqa qəbirlər,
Keçmir payızdan, qışdan?

O sənin istəyindir,
Dörd əl ilə dünyadan,
Yapışib duran ağa.
Tarix başqa şey deyir,
Əridib zaman-zaman,
Qatacaqdır torpağa.

“Dünya mənim” deyəni,
Yollar bura gətirə.
Məzarlıq dərs yeridir,
Kim nə görə, götürə.

Yazılmamış qanundur,
Elin adəti, dəbi.
Bura ibrət yeridir,

Bura həyat məktəbi.

Özü üçün yaşayan

Doğuldun hamı kimi,
Hamı kimi böyüdün.
Nə bir qayğın kəm olub,
Nə əskikdi öyüdün.

Nədir bu vecsiz ömür,
Hardandı soyuq ürək?
Su üzündə qovuşsan,
Kimsəyə olmaz gərək.

Duyğusuz bir daş kimi,
Hər şeyə biganəsən.
Bu azad cəmiyyətdə,
Gəzirsən divanə sən.

Bir köməyin dəymədi,
Nə anana, atana.
Özün üçün yaşadın,
Üzün də yox utana.

Sən ki, insan yarandın,
Vicdan önündə əyil.
Dünya uça, dağıla,
Tükün tərpnən deyil.

Mədəndi dərdi-sərin,
Meylin yalnız altuna.
Hələ bir cənazənin,
Girməmişən altına.

Doğmaların matəmi,
Salammaz səni dərdə.
Qorxmursanmı öləndə,
Cənazən qala yerdə.

Bir könül ovundurub,
Qəlbə işıq saçmadın.
Bir kimsənin qapısın.
Sevgi ilə açmadın,

Ömür qaldı geridə,
Altmışı da haxladın.
Nə bir toyda şənlənib,
Nə bir yasda ağladın.

Məlul-məlul dayanıb,
Ürəkləri yaxırsan.
Ən yaxın adamlara,
Qərib-qərib baxırsan.

Ağırdı məslək yükü,
Buna daşımaq demə,
Tənha keçən ömürə-
Günə, yaşamaq demə.

Hər kəsin öz məramı,

Öz yeri var dünyada.
Hər kəs layiq bilinər,
Bir hörmətə, bir ada.

Sənin tutduğun mövqe,
Bir dərdə deyil çara.
Nə ət oldun, nə balıq,
Əməlin gəlməz kara.

Kimsə heyretə düşüb,
Çox xəyala dalmasın.
Allah səni yaradıb,
Bu dünya boş qalmasın.

Qazanmaq olmaz

Ucalsan yaxanı qəm əlində gör,
Hamarda bir şöhrət qazanmaq olmaz.
Axirət yolunu əməlində gör,
İbadətlə cənnət qazanmaq olmaz.

Alında tərdirsə bu axar sular,
Ehtiyac içində arzular solar.
Halal zəhmət ilə dolanmaq olar,
Zər-ziba, var-dövlət qazanmaq olmaz.

Fəth olmaz hər ürək sözlə, şeirlə,
Təmiz niyyət ilə qəlbi sehlə.
Saxta təbəssümlə, saxta mehrlə,
Dostluqda bir hörmət qazanmaq olmaz.

Reklam

Ağ qaz çöldə, bayırda
Hey fikirli gəzirdi.
Bir dərd onu incidir,
Bir dərd onu əzirdi.

Gəlir gözü önünə,
Ağ iri yumurtası.
Toyuq nə karədir ki,
Beləsin yumurtlasın.

Heyrandı bu ağılğa,
Hətta göydəki ayda.
Yumurtanın hər biri,
Toyuğun özü boyda.

Yeyəni bu mətahlar,
Bəslər yağ bəslər kimi.
Ondan çıxan cücələr,
Nizamlı əsgər kimi.

Addımlayır dalbadal,
Baxsan başqa sayaqdır.
Hər səsə, hənirtiyə,
Diqqətlidir, ayıqdır.

Ellər deyən hörməti,
Qəbul etmə çox səthi.

Yeməmişən qaz əti,
Görməmişən ləzzəti.

Kababım ələ düşməz,
Şöhrətim var çox qədim.
Toyuq kimi car çəkib,
Heç kimi bezdirmədim.

Yumurtlaram sakitcə,
Görmərəm daş ağrısı.
Çün toyuq tək səsimlə,
Vermirəm baş ağrısı.

Səsi qulaq batırır,
Bir toya - düyünə bax.
Verdiyi yumurtaya,
Hayına, küyünə bax.

Ancaq mən intizamla,
Min xəyalə dalmışam.
Gözdən, könüldən uzaq,
Künc - bucaqda qalmışam.

Kimin gedir alveri,
Kimi dərddə, azarda.
Yumurtam qəhət olub,
Yoxdur dükan-bazarda.

Bağlanıb bəxt bazarım,
Yumurtam göz neştəri.
Nə alan var, nə satan,
Yoxa çıxıb müştəri.

Bəxtimlə əməllərim,
Zənn etmə çox uyğundur.
Satılan yumurtalar,
Hamısı toyuğundur.

Toyuq dedi a bədbəxt
Olmasın heç nizamın.
Və yaxud kimə lazım,
O quru intizamın.

Sən bir zamanı öyrən,
Sağını, solunu tap.
Günahı özündə gör,
Bazarın yolunu tap.

Qaqqıldayıb şövq ilə,
Aləmə səs salıram.
Bu minvalla satışın,
Qayğısına qalıram.

Tərifsiz yoxdur satış,
Hər yetən söz çıxarır.
Görmürsənmi ekranda,
Reklam göz çıxarır.

Sanma ən dəyərlini,
Tərifsiz kimsə alır.
Xəzinə var gizlidə,
Gizlicə yatıb qalır.

Ümidlə hər yetənə

Baş əyib vermə salam.
İstərsən bazar olsun,
Gərək edəsən reklam.

Sənin üçün darıxmışam

Qədəmlərə tamarzı yol,
Sənin üçün darıxmışam
Haçanacan tam arzu ol,
Sənin üçün darıxmışam.

İlqarsızın səbri çoxmuş,
Hicran uzun, vüsəl yoxmuş.
Təngənəfəs edən yoxuş,
Sənin üçün darıxmışam.

Yaz günəşi gəlsə haya,
Daman damcı dönər çaya.
Buz asılan yalçın qaya,
Sənin üçün darıxmışam.

Qibləgahım dağın, düzün,
Sürünərəm dizin-dizin.
Şeh üstündə qalan izim,
Sənin üçün darıxmışam.

Həsretində kəsməz səsim,
Bircə ovuc, ölsəm, bəsim.
Torpaq adlı müqəddəsim,
Sənin üçün darıxmışam.

Son zəng

Son zəng uşaqlığın sonunda nöqtə,
İndi də gəncliyə yol alırıq biz.
Məktəb həyatından, məktəb yolundan,
Sanma ki, dincliyə yol alırıq biz.

Şaxtada donmasam, odda yanmasam,
Nə bir an dincəlim, nə bir an yatım.
Bişərəm zamanın dolaylarında,
Dönər xatirəyə məktəb həyatım.

Hər ötən günlərim göz qabağında,
Sirli müəmmadır, gələn illərim.
Bilməyib nə vaxtsa incitmişəmsə,
Məni bağışlayın müəllimlərim.

Günəşə can atar, hər kiçik fidan,
Hər şagird köksündə bir coşqun dəniz.
Gəncliyə yol alan odlu ürəklər,
Sizin bəhrənizdi, sizin bəhrəniz.

Təzə il

Təzə dövran kimi gəl təzə ilim,
Ümidlər, arzular gəl ki, gül açsın.
Dönsün vətən mülkü toya, mağara,
Sevilən dil açsın, sevən dil açsın.

Qış ağ sovqatını səpsin torpağa,
Səpsin bolluq kimi, bərəkət kimi.
Yaz yaşıl donunu geysin əyninə,
Bir tərəqqi kimi, hərəkət kimi.

Bütün yüksəlişə, bəxtiyarlığa,
Layiqdir yurdumun oğulu, qızı.
Sən ol talelərin təberrük ili,
Sən ol bəxtimizin bir dan ulduzu.

Təzə il sevincin al günəş olsun,
Şad xəbər bürüsün bütün cahanı.
Qoy qara günlərdən qalmasın əsər,
Gülzara çevirək Azərbaycanı.

Unutmayın

Ay həsrətim dağlar, düzlər,
Çöllər məni unutmayın.
Dönə-dönə vəsf elədim,
Güllər məni unutmayın.

Sözdür qənirsiz dilbərim.
Sözdür allahu-əkbərim.
Hər deyimin dil əzbərim,
Dillər məni unutmayın.

Dövrənımız keçdi yaman.

Qəm yemişik zaman-zaman.
Zaman bütün dərddə dərman,
İllər məni unutmayın.

Xəzandı əski çağlardan,
Üzdüm əlimi bağlardan.
Soraq gətirin dağlardan,
Yellər məni unutmayın.

Hicranın səddin devirdim,
Yönümü sizə çevirdim.
Mən ki, sizi çox sevirdim,
Ellər məni unutmayın.

İsmayillı rn. Hapıtdı kəndi
21 avqust 2010 cu il

Yerdə

Ot bitib, su axmaz deyib atalar,
Nifaq olan yerdə, qal olan yerdə.
Dar gündə özgədi təmanna dostu,
İt də mehribandı yal olan yerdə.

Aləmdə əlçatmaz sansa da hamı,
Qürbət səfasından almaram kamı.
Vətəndə hər qarış torpağın tamı,
Şəkər olan yerdə, bal olan yerdə.

Ayrılıq atəşi, hicranın közü,

Qoymaz yaşamağa səksəni, yüzü.
Vətən nisgillinin qurumaz gözü,
Həsret ürəklərə xal olan yerdə.

Təbiət torpağa möcüzə əkə,
Ətri müşki- ənbər, ləçəyi yekə.
Nə güldür gülşəndə bir diqqət çəkə,
Lalənin yanağ al olan yerdə.

Daşı əridərdi nazı əzəllər,
Hüsnünə çatmazdı vəsfi-qəzəllər.
Könül möhnətidir türfə gözəllər,
Sabirin saqqalı çal olan yerdə.

Yeri var

Sinəndə sevgini saf-çürük eylə,
Elə məhəbbətin əlbət yeri var.
Millətə biganə, xalqa laqeyid,
Nifrətə layiqdir, lənət yeri var.

İnsana sevgiylə gəlsə nəfəsin,
Artar yaşamağa eşqin, həvəsin.
Hər kəlmə başında çor deyən kəsin,
Zəhrimar dilinin sünnət yeri var.

Əmək çək itirməz xətirbilənə.
Bivecdən təmənnan nədir, bilə nə.
Ehtiyac yaransa qədirbilənə,
Bir xahiş yeri var, minnət yeri var.

Sevincmi, qüssəmi gözdəki nəmin,
Bayrağın ucalıb, ya batıb gəmin.
Ürək məskənidir dünyada qəmin,
Hər insan könlündə möhnət yeri var.

Haqqa ibadətlə ver ömrü təhvil,
Sabir, dolanırsan nə səfil-səfil.
Özün üstün bilir zahidi-qafil,
Sanır qismətində cənnət yeri var.

Yolçular

22 fevral yolçular gününə

Hər kəsin dünyada tutduğu yol var,
Şəxsin dəyanəti bu yoldan keçir.
Qazancı nifrətdir qaraniyyətin,
Əməlisalehlər sağoldan keçir.

Həyatın yolları min bir çeşiddə,
Müqəddəs andımız o, Əli yolu.
Mizan-tərəzidir ellərin gözü,
Savabın, günahın həm bəlli yolu.

Yol var həyat yolu, var ömür yolu,
Ağır döyüشلərdən, davadan keçir.
Yol var dəniz yolu, var dəmir yolu,
Yol var ki, səmadən, havadan keçir.

Sonsuz kəhkəşanın, uca göylərin,
Ağ yolu kosmosdan, fəzadan keçir.
Yollara diqqəti az olanların,
Taleyi qədərdən, qəzadan keçir.

Adı bilinməyən çox yollar hələ,
İnsan dühasıyla kəşf olacaqdır.
Aləmdə yol salıb, iz qoyanların,
Hünəri həmişə vəsf olacaqdır.

Əbədi dünyaya fani baxanlar,
Həyat səhnəsindən silinməlidir.
Bir ağac əkənin, bir arx çəkənin,
Xeyirxah əməli bilinməlidir.

Xidmətin layıqdır ən uca ada,
Keçilməz dağları yaran yolçular.
Yayın qızmarında, qışın qarında,
Zəhmətin yolunda duran yolçular.

Hər haqqın, nahaqqın Sirat yolu var,
Min cürə sualdan, cavabdan keçir.
Dünyada yol çəkib, körpüsəlanlar,
Sizin qismətiniz savabdan keçir.

Yoxdu

İlahi, görürsən bu olanları,
Daha danışmağın heç adı yoxdu.
Hər zülmə dözən bu dözümlü xalqın,

Dili yoxdu deyə fəryadı yoxdu.

Kürsüdə ağıldan çaş da oturub,
Ürəyi, vicdanı daş da oturub.
Hakimi-mütləqdi, başda oturub,
Öz adın yazmağa savadı yoxdu.

Hamıya özgəyəm, yadam dünyada,
Yoxdu yön tutası adam dünyada.
Uçmamış qalmazdı bir dam dünyada,
Yaxşı ki, dəvənin qanadı yoxdu.

Gəlir

Sevgilim aləmdə nə ki, qəmin var,
Qəminə qəmxaram, bu canə gəlir.
Vaxt-bivaxt kuyində dolanın könül,
Qayıdıb cismimə viranə gəlir.

Baxışdan, duruşdan hal anlatmısan,
Əqlimi, huşumu çox oynatmısan.
Bu nazı-qəmzənlə de cəlladmısan,
Nədən aşıqlərin amanə gəlir.

Oxu-qəmzələrin yeri yir tənə,
Cövrünə dayanan yoxdu bir dənə.
Arıflər, aqillər sən in səcdənə,
İçib eşq badəsin divanə gəlir.

Eşq əhli bu hala söyləməz əhsən,

Kuyi-cənnətindən yolumu kəsən.
Hurisən, pərisən, mələksən, nəсэн,
Hüsnün görən kafər imanə gəlir.

Seçib-ayırsana yaxşı-yamanı,
Eşqində mənimtək mərdanə hanı.
Şövq ilə cəlb etdin Sabir Şirvanı,
Hüsnün şöləsinə pərvanə gəlir.

Gəlmisən

Sən ki, qismətindən uzaq qaçardın
Təzə yol almısan, quzum gəlmisən.
Uğursuz bəxtimə gün hardan doğub,
Könüllü gəlmisən, özün gəlmisən.

Sevincin qəlbində olsa da ələm,
Yaş ki, o yaş deyil dönəm, əyiləm.
Bu vaxtsız gəlişlə tək mən deyiləm,
Heyrətdə qoymusan yüzün gəlmisən.

Mənə də çətindir deyim - deməyim,
Sənə bu halında dəyməz köməyim.
Könül sevdasında diligödəyim,
Əli ətəyindən uzun gəlmisən.

Görmədiyim gözələ

Şirvan şəhərində yaşayan Janna xanım

ona bir şeir həsir etməyimi xahiş edib.

Bəlkə gözün qaradır,
Əllərin də qar kimi
Üzün aydan qəşəngdir,
Yanaqların nar kimi.

Bəlkə boyun ucadır,
Bəlkə də belin incə.
Yada qismət olarsan,
Mən bir tərif deyincə.

Bəlkə də təbiətin,
Bir az həlim, mehriban.
Dilində kəlməbaşı,
“Bu canım sənə qurban”.

Bəlkə də bu dünyada,
Ən ülvi, ən gözəl sən.
Bəlkə də xəyallarda,
Yaratdığım gözəlsən.

Səsi incə, gülürüz,
Sözü duzlu, məzəli.
Xəyalımda canlanır,
Azərbaycan gözəli.

Min-min arzu içində,
Sən diləyə çatanım.
Məndən şeir istəyəm,
Şeiri uca tutanım.

Bilməm necədir hüsnün,
Bilməm necəymiş əzəl.
Hələ üzün görməmiş,
Şeir yazdığım gözəl.

Girib könül mülkünə,
Tutdun uca təxti sən.
Bircə onu bilirəm,
Dünyanın xoşbəxtisən.

Özün Janna Darkmısan,
Yoxsa adın Jannadır.
Ordakı ülvyyətin,
Burda ürək qanadır.

Eşqini elan elə,
Qoy car olsun hər yana.
Bir sifariş vermişən,
Sən Şirvandan Şirvana.

Var cazibə qüvvəsi,
Hər ilahi qadında.
Bir qasiddə tapmısan,
Ağaməli adında.

Qurd dövrünün dışındə,
Biz taleyin quzusu.
Başımda baş qaldırıb,
Səni görmək arzusu.

Sevdim

Al qırmızı dondasan,
Bu donda səni sevdim.
Baxma çoxdan sevirdim,
Elə bil yeni sevdim.

Eylə boyun qurbanı,
Bu dona naz yaraşır.
Başqa görkəm, başqa don.
İnan ki, az yaraşır.

Yanaq lalə, dodaq ləl,
Könül bu qızı sevər.
Mən dəli, o, tamam al,
Dəli qırmızı sevər.

Birüz

Birüz Atalıya cavab

Əzəldən qaydadır minə dözənə,
İndi də min birə döz qalıb Birüz.
Mən dil günahkarı, sən səbri geniş,
Gec olar güc olar söz qalıb Birüz.

Dost-tanış uğrunda üz qoyub yenə,
Hər qara, borana sinə gər, sinə.

Demirəm mərd olan çıxar ağ günə,
Dünyada düzlərə düz qalıb Birüz.

Söz qanan yanında incidi, dürdü,
Çoxu söz verəndə dil-dil ötürdü.
Nakəslər hər işdən xeyir götürdü,
Növbədə beş arşın bez qalıb Birüz.

Etibar adlanan irs qoyub sələf,
Yaşadaq ənənə olmasın tələf.
Yusif ipək kimi, dostlar naxələf,
Sabirə bir qara üz qalıb Birüz.

Desin

(Aysel xanımın timsalında köçən qızlara)

Nur saç işıqlandır, getdiyın ocaq,
Doğub ayım desin, hilalım desin.
Yığılsın toyuna dostlar, tanışlar,
Bir xeyir-dua da xəyalım desin.

İsməti uca ol, kamali dərin,
Fəxr edib öyünsün qoy böyüklərin.
Yaşat arzusunu o ürəklərin,
Xoş keçir növrağım, calalım desin.

Kəc söz könülləri etməsin xarab,
Böyüyə itaət sayılar savab.
Yüz sözün birinə dinib ver cavab,
Arxanca qaynanan həyalım desin.

Bu toy xoş müjdədi, küləklər çapar,
Boz Muğan çölləri bərəkət tapar.
Bu evdən o evə səadət apar,
Bütün el ayağı sayalım desin.

Gördüm

Şair Rafiq Mirzənin 60 illik yubileyinə

Qardaşım dağların qar vədəsidir,
Həsretdir bir ilıq tərifə, sözə.
Qoy şoran torpaqlar, yovşanlı düzlər,
Özünü tərifçün soxmasın gözə.

Mən ilham almadım xırda tərədən,
Mənanı zirvənin özündə gördüm.
Tərifə layiqdir ayna bulaqlar,
Hikməti çağlayan gözündə gördüm.

Bir əsər yaratmır hər gələn ilham,
Qisməti qarılmış yalqız kimiyik.
Qış girib araya, bahar görünmür,
Xəzələ bürünən payız kimiyik.

Gözəllərə

Şair Fəxrəddin Meydanlıya

Əsliylə qurtardı, Leyliylə getdi,
İndi ciltə vurmur söz gözəllərə.
Yüz şeir həsr elə hüsnünə nisbət,
Yazıb misra-misra düz gözəllərə.

Arzuya-istəyə adətlər qəfəs,
Sayda, hesabdadır aldığı nəfəs.
Çəkilməmiş haraydı, gecikmiş həvəs,
Nə çox göstərirsən üz gözəllərə.

Qaməti sərv ola, xalı da hindi,
Yaşanmış hiss ilə könlünü dindi.
Yoxuşa dirənib köhlənin indi,
Daha söz yerişik biz gözəllərə.

Mənə qalsa

*Dirili Qurbani Məclisinin sevilən ağsaqqalı,
əzizimiz Sofu Bilalın 70 illiyinə ehtiramla.*

Köhnə kişilərin yadigarısan,
Düşəmməz qəlbinə qəm, mənə qalsa.
Sevincin qoy olsun dünyalar qədər,
Əndişən, qarğışan kəm, mənə qalsa.

Nələr çəkməmişik qoca gərmişdə,
Odur ömrümüzü didən vərmişdə.
Hər çətin məqamda, ən çətin işdə,
Taparsan bir çarə, çəm, mənə qalsa.

Dilində dua var, qəlbində iman,
Yurdun göylərindən çəkilər duman.
Çıxammaz qarşına nadürüst, yaman,
Görəmməz gözlərin nəm, mənə qalsa.

Sınaq meydanı

*“Ümidim peyğəmbər şəfaətində,
Əlim allahımın ətəyindədir”.*

Kərəm Kürqırxılı

Sınaq meydanıdır bu dünya üzü,
İnsanlar gərdirsin ələyindədir.
Kimi sapandına qoyub tullayır,
Kimi nəzərində, gərəyindədir.

Dövranı-qafildir atan həyanı,
Gərçi əndazədən çıxıb ziyanı.
Unudub üqbanı, tutub dünyanı,
Bilmir ki, şeytanın kələyindədir.

Çəkilər hesabı qır qazanında,
Badalaq vuranın, yol azanın da.
Hər kəsin əməli haqq mizanında
Günahı çiyində, kürəyindədir.

Küllü kainatdır itaətində,
Ondan kərəm gördüm darda, çətində,
“Ümidim peyğəmbər şəfaətində,
Əlim allahımın ətəyindədir”.

Qarabağ şikəstəsi

(Poema)

*Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda
şəhid olmuş Sahib İslam oğlu
Quliyevə ithaf olunur*

Proloq

Dağların qoynunda bir el yaşayır,
Ayağı arandı, başı yaylaqlar.
Burda qayalardan sızıb çağlayır,
Torpağa can verən ayna bulaqlar.

Burda təbiətin öz aləmi var,
Canıdır duyğusuz, hissiz kəsin də.
Əlvan mənzərələr, yaşıl yamaclar,
Saxlayır bəşəri cazibəsində.

Bürüyüb hər yanı atışma səsi,
Burdadır cəbhəni böldürən, bölən.
Səhərdən başlanmış bir döyüş gedir,
Nə bir yaralı var, nə də bir ölən.

Uşaqlar bölünüb iki dəstəyə,
Səngərə çevrilib hər qaya, hər daş.
Oyuncaq silahlar “qaqqıldaşlırlar”,
Beləcə ötəydi kaş bütün savaşı.

Bircə arzusu var hər oyunçunun,

Mirələm dəstəyə götürsün onu.
Onun təlaşıyla keçən “döyüşdə”,
Sözsüz qələbədir oyunun sonu.

Sonsuz bir ümmandır uşaq arzusu,
Zəfərə aparən istək, həvəsdə.
Gedir “Dava-dava” oyunu bu gün,
Səhərə uzanan yolların üstə.

Uşaqlar bölünüb iki dəstəyə,
Səngərə çevrilib hər qaya, hər daş.
Oyuncaq silahlar “qaqqıldaşirlar”,
Kaş belə ötyədi cahanda savaş.

I

Yazıb şüar eylədi,
Yurdun hər qəzetçisi.
Oğul düşmən çəpəri,
Oğul yurd gözətçisi.

Bir qaydadır hər insan,
Özünə arxa bilər.
Dua edib Allahdan,
Xeyirxah oğul dilər.

Ey oğul arzulayan,
Diləmə savab üçün.
Qeyrətli oğul gərək,
Düşməne cavab üçün!

Hər döyüşçü şəninə,
Abidələr yapılar.
Düşməyə cavab üçün,
Belə qoçaq tapılar.

Qısa ömür yolunda,
Hər addımı bir aləm.
Sənəd adı Sahibdi,
Dillərdəsə Mirələm.

Alanda qara bulud,
Ölkənin başı üstün,
Dünyanın hər zadından,
Vətənin daşı üstün.

Pərakəndə döyüşlər,
Getdi dağda, aranda.
Hələ milli ordunun,
Olmadığı zamanda.

Hər gün bu qara torpaq,
Neçə insan yeyirdi.
Verilən hər bir şəhid,
“İntiqam al!” -deyirdi.

Neçə şəhər, neçə kənd,
Atəşlərə qalandı.
Düşmənin qabağında
Könüllülər, polislər,
Sinə gərib dayandı.

Almaq üçün intiqam

Bura münasib yerdı.
O, polis şöbəsində,
Nəhayət işə girdi.
Atıldı döyüşlərə,
Gənc yaşında şir kimi.
Bu torpağın hər daşın,
Qoruyurdu pır kimi.

Bu torpaq Koroğlular,
Nəbilər yurdu idi.
Tək canıyla Mirələm,
Özü bir ordu idi.

Hərdən zilə qalxırdı,
Səngərdən onun səsi.
Sanki layla çalırdı,
Qarabağ torpağına,
“Qarabağ şikəstəsi”.

Səs ona yadigardı,
Əcdadından, soyundan.
Bu səslə qurtulubdur,
Min məkirli oyundan.

Bu səs qəlb ovsunlayıb,
Müşki-ənbər qoxuyar.
“Segah”ı, “Şikəstə”ni,
Qarabağlı oxuyar.

Muğamın hər pərdəsi,
İşğalçıya, düşmənə,
Nifrət, kin bəsləyirdi.
Bununla da o belə,

Döyüşçü dostlarını,
Döyüşə səsləyirdi,

Bəzən də dostlarına,
Üz tutardı: -Düz deyin,
Təkcə mən oxuyuram,
Bir ağız da siz deyin.

Hər yandan etirazlar,
“Olmaz-olmaz” ucalır.
- Yadellidən, düşməndən,
Sənin səsin bac alır.

Qələbəyə, zəfərə,
Sənin səsin “Cəngi”dir.
Sənin səsin yağını,
Geri salır, ləngidir.

Beləcə qovuşardı,
Gün-günə, aylar aya.
Gör nələr törədəcək,
Bu fələk saya-saya.

II

Ən yüksək məqamda çəkilir adı,
Hünər təcəssümü, güvənc yeridir.
Günəş tək doğubdur elin bəxtinə,
Şaxta könüllərin buzun əridir.

Əlinə avtomat aldığı gündən,

Qarabağ sevinci, Qarabağ qəmi.
Gəzir eldən-elə söhbəti, sözü,
Hər kəsin dilinin əzbəri kimi.

Üç nəfər bir yerə cəm olanda da,
Söylər mərdliyindən, ya sərtliyindən.
Yolçular yolları qısaltmaq üçün,
Deyər Mirələmin igidliyindən:

Dağlır cərgəsi, pozulur səfi,
Düşmənin üstünə nə zaman gedir.
Şöhrəti yayılır diyarba-diyar,
Döyüşdən-döyüşə qəhrəman gedir.

Dinib danışmırsa sanma ki, susdur,
Günəşli gündüzdür, qara kabusdur.
Ən çətin zamanda dostlara dostdur,
Yağıya bir cəllad, bir yaman gedir.

Güvənər elinə çələng alanda,
İgid darda qalmaz Simurq olanda.
Vətəndaş birləşib yumruq olanda,
Vətən göylərindən çən-duman gedir.

Hamar yol tanımır el məhəbbəti,
Sevgini qazanmaq çətindən çətin.
Yolları hey oddan, alovdan keçər,
Min qilü-qalı var artan şöhrətin.

Zülmət gecələrin səhəri kimi,

Hər gələn gündüzün bir axşamı var.
Çox da bel bağlama qismətə, bəxtə,
Parlayan talenin sönən şamı var.

Düşmən kəşfiyyatı məlumat alıb,
Plan hazırlamaq, tor qurmaq gərək.
Orduda Mirələm böyük qüvvədir!
Cəsur döyüşçünü susdurmaq gərək!

III

Döyüşlər səngiyib...
komandır bu gün,
Siyasi dərslər keçir igidlərinə.
Gözündə ucalır Vətən büsbütün,
Xəyal qanadında gedir dərinə.

Hərbin sirlərini deyir aramla,
Danışır müqəddəs zəfər yolundan.
Dönüb min yol keçir xəyallarında,
Gələcək uğurlu səfər yolundan.

Daşıyır Vətənin möhnəti kimi,
Hər kəsə hakimdir bu hiss, bu duyğu.
Cəbhə insanlara ən çətin müşkül,
Cəbhə insanlara ən böyük qayğı.

Alır Mirələmi qoynuna bir dərd,
Ağrı qismətində, adına düşür.
Xəyallar aparır çox uzaqlara,
Tarixi torpaqlar yadına düşür.

Qalxıb söz istəyir danışmaq üçün,

İrəli yeri yir o asta-asta.
Çevirir üzünü silahdaşlara,
Dili nitq söyləyir, ürəyi yasda:

Qoymayın vətəndaşlar,
Bölünüb bənd-bənd vətən.
Doğranmış torpaqları,
Eyləyək cənnət vətən.

Bağlanıb hər yol, iriz,
Sevinci, dərdi əziz,
Borçalı, Göyçə, Təbriz,
Bir tərəf Dərbənd vətən.

Olmayaq başsız bədən,
Qarabağ gedir əldən.
Silahlan, heç kimsədən,
Götürmə minnət, vətən.

Dünyanı düşmənə dar,
Eyləmək çarəsi var.
Hər qızın Həcər, Nigar,
Hər oğlun bir mərd, vətən.

Durmaram olsam çolaq,
Müjdəni verrəm soraq,
Dolanıb oymaq-oymaq,
Gəzərəm kənd-kənd, vətən.

Kim sökdü, kimlər tikər,
Xiffətin yurddaş çəkər.
Hər ovuc qumun şəkər,
Hər daşın bir qənd, vətən.

IV

Düşmən silahlanıb dişinə qədər,
Ən uca mövqelər ixtiyarında.
Erməni lobbisi çalışmır hədə,
Rusiya cəbhəyə tökü b varın da.

Dünyada siyasi oyunlar gedir,
Maraq çevrəsində BMT, ATƏT.
Ədalət umduğun uca kürsüdən,
Yalan vədlər gəlir haqlıya fəqət.

Mütləqdir zəifə güclünün hökmü,
Əldən verməyəcək qalibiyyəti.
Kiçik dövlətləri həzm eləməkdir,
Böyük dövlətlərin fikri, niyyəti.

Silah bazarında şıdırğı alver,
Nəhəng dövlətləmiş “yaradan”, ”quran”.
Birinə qırıcı təyyarə satır,
Başqa birisinə təyyarəvuran.

Siyasi fahişə, adlı diplomat,
Axşam təkzib olur səhər dediyi.
Körpələr can verir “kəramətindən”,
Sovxadır geydiyi, zəhər-yediyi.

Düşmən silahlanıb dişinə qədər,
Ən uca mövqelər ixtiyarında.
Erməni lobbisi çalışmır hədə,
Rusiya cəbhəyə tökü b varın da.

V

Yağı zəbt eləyib yüksəklikləri,
Atəş altındadır şəhərlər, kəndlər
Zəngin təbiətli azad ellərin,
Üzünə bağlıdır bərələr, bəndlər.

Komandan veribdir, nəhayət, qərar:
“Düşmən çıxmalıdır öz mövqeyindən!”
“Şişqaya” uğrunda döyüşlər gedir.
Vətən dar ayaqda keçsin nəyindən?

Hələ dövlətimiz ilk addım atır,
Hələ yaranmaqda milli ordumuz.
Vətən nəhəglərin əhatəsində,
Sınaq qarşısında doğma yurdumuz.

Əlindən bir an da qoymayıb yerə,
Silahı Mirələm bir həmdəm sanır.
Vətən torpağında məhv olan gülə,
Vədəsiz soluxan çiçəyə yanır.

Yağdırır üstünə güllə yağışı,
Macal vermir düşmən gözün açmağa.
Ölür daşnakların arzu-muradı,
Artıq hazırdılar durub qaçmağa.

Ordumuz üç yandan hücum başlayıb,
Düşmənin ümidi üzülüb daha.
Dağlardan kəndlərə atdığı toplar,
Anlayır... oturub ona cox baha.

Polis qüvvələri gedir inamla,
Sağdan könüllülər hücumu keçir.
Kiçik dəstələrlə milli ordumuz,
Sol yandan uğurlu bir mövqe seçir.

Məhv olan əsgəri hesaba gəlməz,
Tutduğu mövqedən çəkilir dala.
Dəyməz itkisinə qazandıqları,
Niyyəti başına gətirib bəla.

Toplar guruldayır, tanklar yeriyyir,
Dağlara yayılır səsi, sədası.
Batıb gəlmələrin qızıl qanına,
Qarabağ torpağı, cənnət adası.

Mirələm vuruşdan vəcdə gələrək,
Yeriyyir birbaşa düşmən üstünə.
O, yadellilərin, işğalçıların,
Susayıb qanına, dolub qəsdinə!

Silahdaşlarının: -“Ehtiyatlı ol!” -
Çağırışı qarışır atəş səsinə.
Deyir: - İşğalçıya verdiyimiz dərs,
Bir görk olmalıdır Yer kürresinə!

Cox keçmir qarşıda sərt qayalıqlar,
İrəli getməyi çətinləşdirir.
Ömrü döyüşlərdə keçən əsgəri,
Ağır döyüş yolu mətinləşdirir.

Düşünür komandan... artıq hücumu,
Davam etdirməyə çatışmır sursat.

Bircə yolu qalıb; indi çalışır,
Əsgərlər döyüşdən çıxsın salamat.

Komandan əmr edir, dayanır hücum,
Gərəksiz itkilər olmasın ağrı.
Mirələm barışmır bu ehtiyatla,
Soxulur düşmənin içinə doğru.

Yeni kömək gəlir qarşı cəbhəyə,
Düşmən əks hücumu keçir bu zaman.
Onu döyüşlərin qızğın çağında,
Bir namərd gülləsi haqlayır yaman.

Bizim qüvvələr də itki verərək,
Döyüş meydanından çəkilir geri.
Yaralı Mirələm düşmən tərəfdə,
Dostlar arasında görünür yeri.

Atır bir qayanın arxasından o,
Qırdığı düşmənin bilinmir sayı.
Hələ patrondaşda qalan güllənin,
İstəmir biri də getsin havayı.

Susur avtomatı əldə, nəhayət,
Bir daşnak hiss edir bu fəlakəti.
Gəlir Mirələmin üstünə tərəf,
Ehtiyat içində hər hərəkəti.

Tullayıb silahın, al qan içində,
Ucaldır Mirələm qəmli səsini.
Silahsız yeri yir düşmən üstünə,
Oxuyur “Qarabağ şikəstəsi”ni.

Vahimə bürüyür gələn əsgəri,
Əlində tutduğu avtomat əsir.
Ölümün gözünə dik baxan kəsin,
Cürəti düşməni qılınc tək kəsir.

Bu zaman yağının nişan alaraq,
Atdığı güllələr tuş gəlir ona.
Vətənçün vuruşan bir insan ömrü,
Bir igid həyatı yetişir sona.

Köçsə də dünyadan bir şəhid kimi,
Əməli müqəddəs, çöhrəsi bəyaz.
Matəmə bürünür, qaralar geyir,
Bu köçə təbiət edir etiraz.

Üz tutub göylərə fəryad qoparır,
Matəm içindədir hər qaya, hər dağ,
Ağılar söyləyir bu müsibətə,
O pərişan palıd, bu yaşıl budaq.

“Mən aşiq ulu dağlar,
Çeşməli sulu, dağlar,
Burda bir igid ölüb,
Göy kişnər, bulud ağlar.”

Çərxin sitəmindən, dövrü-cəfadən,
Gedir bir taleyi, bəxti kəm gedir.
Nakam gedişlə qalan ellərə,
Sıqləti dağ boyda qoyub qəm gedir.

Yetdi imdadına, olsa ha yanda,
Sandı bir xoşbəxtdir elin duyanda.
Bəxş edib dünyaya qədəm qoyanda,
Nə ki, şadlıq, sevinc, olub cəm gedir.

Mətindi alanda yağı sağ-solun,
Qorxu mücahidin bükəmməz qolun.
İndi də tutubdur şəhidlik yolun,
Ta mərdi-mərdanə Mirələm gedir.

VI

Ötür bir neçə gün; bu faciədən,
Nisbi sakitlik var cəbhədə indi.
Əsir şəhidləri dəyişmək üçün,
Silahlar dayanıb, elçilər dindi.

Mülayim danışır, mülayim dinir,
Hər iki tərəfdən nümayəndələr.
İnsanın həyatın silahla alıb,
Sonra da dəyişir onu bəndələr.

Bu kimdir? - Soruşur dönərək daşnak,
Bir şəhid heyrətə gətirib onu!
Döyüş meydanında cəsərət görüb,
Getmir xəyalından vuruşun sonu.

Adı Mirələmdir, dillər əzbəri,
Deyərək bizimki izahat verir.
Vətəni uğrunda keçdiyi bu yol,

Ömrünə əbədi bir həyat verir.

Erməni devikir təlaş içində,
Sanki doğmasına qəbir qazılıb.
Güclə pıçıldayır: Döymə həriflə,
Onun ki, qoluna Sahib yazılıb.

Şəhidlik mülkünə Sahibdir bəli,
İki ad daşıyır bizim qəhrəman.
Yağı yön çevirir silahdaşına,
Bir az ciddiləşir görkəmi haman.

Bulayır başını təəssüf ilə,
Göbələk görkəmi şişman görünür.
Şəhidi vaxtında tanımayıbdır,
Odur əmələndən peşman görünür.

Epiloq

Bir şəkil asılıb dərs otağından,
Hər kəsin diqqəti-nəzərindədir.
Bir şəkil asılıb dərs otağından,
Mükəddər baxışlar üzərindədir.

Müəllim danışır iftixar ilə,
Bu dərd ürəklərə göz yaşı tökür.
Şəhid Mirələmin döyüş yolundan,
Sinifə şərəfli bir kədər çökür.

Duyub düşündükcə qəhrəmanlığın,
Hər şagird vüqarı coşğun bir dəniz.
Şəkildən boylanan cəsur döyüşçü,
Hamıya doğmadır, hamıya əziz.

Yaşar xəyallarda, xatirələrdə,
Qəmlə keçən illər, ötən fəsillər.
Onunla öyünər müasirləri,
Onunla fəxr edər gələn nəsillər.

Bir ömür qazanar, əbədiyaşar,
Kim Vətən uğrunda versə canını.
Hər şagird qəlbində, xəyallarında,
Yaşadar zamanın qəhrəmanını!

UNUTMA!!! QARABAĞ

AZƏRBAYCANINDIR

- * Xankəndi (26.12.1991)
- * Xocalı (26.02.1992)
- * Şuşa (08.05.1992)
- * Laçın (17.05.1992)
- * Xocavənd (02.10.1992)
- * Kəlbəcər (3-4.04.1993)
- * Ağdərə (07.07.1993)
- * Ağdam (23.07.1993)
- * (23.08.1993)
- * Cəbrayıl (23.08.1993)
- * Qubadlı (31.08.1993)
- * Zəngilan (29.10.1993)

Azərbaycan ərazilərinin
20 faizi erməni
işğalçıları tərəfindən
zəbt olunub

Sabir Şirvan

(Zalov Sabir Əvəz oğlu) 1961-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində anadan olub. Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri Universitetini bitirib. “Gördübaba”, “Səs salma, əsən külək” şeir kitablarının müəllifi və “Eyvatlıdan Xələfliyədək” adlı tarixi-etnoqrafik ədəbiyyatın həmmüəllifidir. Dirili Qurbani Məclisinin yaradıcılarından biri və ədəbiyyat bölməsinin rəhbəridir.

